

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Papa

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

culo pollutionis extra vas, vide V. *Taurus*, v. 5. & o. †

P A P A.

Papa caput Ecclesie. **P**apa est Vicarius Christi, cuius est terra, & plenitudo eius: caput totius Ecclesie, * specialiter vero Cardinalium dotalium (vide V. *Cardinalatus*, num. 1.) a quibus a quibus eligitur, (vt dictum est V. *no accipit Cardinales in eligendo Pontifice*), non tamen accipit potestatem: quia eam accipit immediatè à Deo, electio vero est solum conditio sine qua Deus non confert *part. 1. tract. 2. resol. 126*. Multi autem, inter quos Barbatia *vol. 4. con. 40* existimant, Papam non posse sine Cardinalium interuentu ardua Ecclesie negotia definire, creare nimirum Cardinales, transferre Episcopos, legem generalem promulgare, feuda magna concedere, legatos mittere, & similia, additque, sacrum Collegium habere quasi possessionem huius iuris. Probat autem tum ex cap. *per venerabilem, vers. rationibus. qui sit sine legit.* ubi Papa docere videtur, quod Cardinales sint sui veluti coniudices, instar Sacerdotum Leuitici eum supremo iudice: tum quia Cardinales videntur vice Apostolorum fungi, qui parem cum Petro potestatem habuisse dicuntur in cap. *in nono ibi pari consortio, 21. dist.* Dicendum tamen est, convenientissimè quidem esse quòd Summus Pontifex in arduis Ecclesie negotiis Cardinalium consilium adhibeat, ac proinde ad id de honestate teneri, vt loquitur textus in *fundamenta. s. deat. de elect. in 6.* & figuratur in duplici clauè Petri, quarum vna potestatem, alia decentiam significat, vt habetur in *sum. 20. dist.* minime tamen ad id de necessitate obligari, eum supremam, & vniuersalem oluper omnes receperit potestatem *Ioan. 20. cuius plenitudinem solus exercet. text. in cap. multum 1. q. 6. in c. cum ex eo de pœn. & remiss. & iura passim proclamant, maiora Ecclesie negotia ad Se-*

Et quânis in arduis debeat, non tam teneatur eorum consilium adhibere.

dem Apostolicam referenda esse, c. *rogamus, c. quoties, 2. q. 11.* quam solus Summus Pontifex tenet, c. *hac est fides, 2. q. 1.* Vide Valenzuelam *de monit. Pauli V. p. 6. n. 97 par. 5. tr. 2. ref. 4.* Ipse autem nullis humanis legibus subicitur, & si in alieno territorio viueret, non teneretur nec directiue legibus loci. *par. 10. tract. 14. ref. 10.*

2 Est autem Papæ potestas duplex spiritualis vna, alia temporalis; & illa quidem in totum orbem; hæc vero directè solum in statum ditionis Romanæ, quidquid dicat cum aliis Pelantius *de pot. Pont. disp. 2. & seq.* quæ hinc indirectè in omnia secularia negotia extendi possit, quodcumque id ad Ecclesie quietem, & conseruationem, cui omnia ciuilia subordinantur, expedire iudicauerit. Et ita tenet Bellarminus *conf. 3. lib. 5. cap. 6.* & communiter Theologi, & plerique iurisperiti *par. 1. tract. 2. ref. 127.* Nec Bonifacius VIII. in extrauag. *Vnam sanctam* voluit Reges, & Principes Ecclesiasticæ ditionis magis quam olim erant subiicere, sed solum demonstrare, quod in Ecclesia præter gladium spiritualem sit etiam temporalis, habitu & indirectè, cum expedierit, exercendus; quod postea declarauit Clem. V. in Extrau. *Meruit. ibid. ref. 123.* Potest igitur Pontifex censuraru gladium intromittere, quoties inter Magnos Principes superiorem in temporalibus non agnoscentes huiusmodi oritur, nec in arbitriū conuenire volunt, sed bello & sanguine Christianitatis pacem turbare, & Principes obedire tenentur, vt tenet Molina *de iust. tom. 1. tract. 2. disp. 29.* & Mendoza *vol. 2. disp. 109. sect. 2. §. 23.* Ibid. *resol. 114. & p. 6. tract. 4. ref. 2.* Hac eadem potestate instituit in Germania septem electores Imperij. *par. 10. tract. 4. resol. 2* & potest honorare principes Ecclesie benemeritos titulo regio. Quod plerique fecerunt. *par. 10. tract. 6. resol. vn.*

Papa potestas temporalis in totum orbem solum indirectè extenditur, scilicet in ordine ad bonum Ecclesie spirituale.

Ob quod potest per censuras bellicum inter Principes impedire.

Sicut & illos ad bellum contra infideles hortari, & ipsorum Reges, &c.

3 Potest autem ipsi committere prælium in infideles, quando vi & armis fidei Prædicatoribus iter occludunt, vt docet Fagundez *in decal. tom. 1. l. 1. cap.*

si Prædicator
fidei
impediit.

33. num. 20. & illorum Regnorum iue-
stituram eis concedere, vt Alexander
VI. Regibus Castellæ, & Lusitanie linea
præfixa Indorum oppugnationem, &
dominium diuisit. At autem Mendoza
vol. 1. disp. 75. sect. 1. §. 15. non posse Ecce-
siam mittere ad infideles Prædicator-
es cum exercitu, nec eo titulo posse
Princeps muimenta, & arces in provin-
ciis illorum erigere; quia hæc ratio præ-
dicandi est contra præscriptum Christi,
qui Matt. 1. Apostolos mittit tamquam
oves in medio luporum, ad experiendū
potius, quam ad portandum ferrum &
ignem. Sed placet opinio Suarez de
charit. disp. 19. sect. 1. nu. 8. & aliorum,
quod ubi infideles prædicatorum admit-
tere blandè & pacificè admoniti, renu-
unt, armis cogi possint par. 6. tract. 4. ref.

Qui tenet
fidei ex
positores
audire.
Et ab aliis
audiri per-
mittere.

15. Teneatur enim ipsi loqui volentes de
rebus spectantibus ad Religionem quie-
tè, & pacificè audire, ad deliberandum
num accipere illam debeant, Aut re-
spondere, quod si impie negè, armis com-
pelli possunt, vt ait Victoria in relect. 1. de
Indis à numero 35. Et multo magis, si
prædicationem impediunt, priuante
innocentes iure suo, quosdam qui-
dem prædicandi, quosdam verd audi-
endi verbum Dei, cum iniuria Ecce-
lesiæ quæ per totum orbem Euangelium
prædicandi accepit à Christo Domino
potestatem Matth. ult. & Marc. ult.
Ibidem resolutione 17. In his autem casu-
bus non debet Papa ex Ecclesiasticis ex-
ercitum congregare, quibus hoc munus
repugnat, nisi quando timerentur in Ec-
clesiam damna. An propter alia crimina
possit Principibus bellum in infideles
permittere, dicemus V. Pugna quoad
causas. Ibidem resolutione 15.

Papa potest
eximere
Laicos de
potestate
laicali.

4. Potest Summus Pontifex eximere
laicos de potestate laicali, quando-
cumque interuenit iusta causa. Ita Val-
boa in capite 1. de foro com. num. 6. & alij
multi; & de facto exemit familiam Epif-
copi laicam ob reuerentiam dignitatis
Episcopalis, vt dictum est V. Immunitas,
num. 19 par. 6. tr. 2. resol. 7. Potest è contra
delegare laicis iurisdictionem Eccelesia-

Et si subie-
co re) Ecce-
siascos.

sticam non solum in ciuilibus & crimi-
nalibus, sed etiam in spiritualibus, vt ait
Nauar. c. 27 n. 6. & alij p. 1. tr. 2. ref. 113. &
de facto aliqui dicunt, Regem nostrum
habere priuilegium Papæ pro Tribuna-
li de la fuerca, & Monarchia Sicilia, &
aliis. Quæ nihilominus priuilegia po-
test Papa quando cumque voluerit re-
uocare, immò aliqui dicunt reuocare de
facto quotannis in Bulla Cænea, vt di-
ctum est V. Immunitas Ecclesiastica, n. 21.
Et quamuis Papa tollerit exercitium ta-
lis iurisdictionis, non proinde approba-
re, diximus V. Consuetudo à n. 2. & dice-
mus etiam V. Vfus Potest similiter reuo-
care & detogare ius patronatus laico-
rum: vnde ait Boacina de leg. disp. 10. q.
2. punct. 1. §. 1. num. 13. cum aliis, non esse
liberum magistratibus & iudicibus sæ-
cularibus, litteras pontificias reuocare,
quarum auctoritate beneficia exteris
conceduntur, sed solum posse apud iu-
dicem Ecclesiasticum de subreptione
litterarum opponere, aut si expressè iu-
ri patronatus derogetur, libellos suppli-
ces ad Summum Pontificem mittere, &
interim executionem suspendere, qui si
nihilominus litteras collationis ratas
habere velit, debere laicos iudices, obe-
dire, etiam obstantibus Principibus, &
eorum legibus p. 1. tr. 2. ref. 26.

Et iterum
subtrahere
quanto ei
liberit.

Et reuoca-
re ius patro-
natus lai-
corum.

5. Papa non potest dispensare in iure
diuino; potest tamen in omni humano,
& sic potest extinguere Archiepisco-
pos, & Patriarchas, vt docet Moneta de
commut. c. 12. num. 78. item Cardinales,
quia non sunt de iure diuino. Vide V.
Cardinalatus, n. 2 & potest eis concedere
facultatè testandi de bonis acquisitis in
iure dignitatis. Vide V. Cardinales, n. 8.
Et ex iusta causa dispensare potest in
impedimento consanguinitatis, etiam
in primo gradu lineæ transuersalis, vt
inter fratrem & sororem; item in primo
gradu affinitatis lineæ rectæ inter nu-
rum & socrum. V. V. Dispensare n. 3. & 4.
Ipse etiam tenetur ad præcepta diuina
& naturalia, vt est præceptum elemo-
synæ largiendæ. Vide V. Elemosyna,
num. 17. Ad iura autem humana, ieiunij
v. g.

Papa potest
dispensare
in iure hu-
mano.

Extin-
guere Patri-
archas, Ar-
chiepisco-
pos.

Cardina-
les. Dispensare in quo-
uis gradu
consanguini-
tatis iustri-
uersali, &c
Et ad suas
leges non
tenetur se-
cundū alio
v. g.

quos sub
mortali. Et
sic non te-
neri sub
mortali co-
fiteri singu-
lis annis.

v. gr. & Horatum canonicatum, secundum præpositum in par. 2. quæst. 95. disp. 4. dub. 1. nu. 4. secluso scandalo non tenetur sub mortali, contra sentit Malderus *ibid.* quæst. 86. art. 5. §. 5. ut verò. Nauarrus putat, non peccare mortaliter, si annuam confessionem omittat, de pen. dist. 5. num. 32. Nam si potest absque graui culpa dispensare in sua lege cum alio, cur idem non possit cum semetipso; quare ablata per dispensationem obligatione lethali, remanebit solùm obligatio decentiæ veniali, sed tenendum, quod Papa non potest Ecclesiasticum præceptum confessionis quoad se omninò tollere, sed solum alterare quoad tempus, v. gr. aliqua vice differre per semestre vel triannum. Et sic docet Lugo de pen. disp. 15. sect. 7. n. 143. par. 6. tr. 6. ref. 3. * sed vide, V. Lex, num. 6.

Papa non
potest esse
hæreticus
etiã ut ho-
mo priua-
tus.
Quid si per
impossibile
in hæresim
incideret?

6. Papa ut Papa non potest errare in fide. Et licet ut persona priuata errare possit ex ignorantia, non potest tamen esse hæreticus pertinax. Suarez de fide disp. 10. sect. 6. n. 11. & alij. Dico autem per impossibile, quòd in hæresim incideret, non posset ab Inquisitoribus indicari, quia superior non cognoscitur ab inferiori. Zanardus par. 2. c. 6. qu. 20. ubi putat, citari & examinari posse a Concilio generali, & si in hæresi induratus maneat, à Pontificatu deponi; quia tunc deponeretur immediate à Christo, ut inquit Caietanus de auct. Papa cap. 18. c. 19. par. 4. tract. 8. ref. 8. v. p. 11. tract. 9. c. 10. 1010.

7. Pontificem esse dominum absolutum beneficiorum Ecclesiasticorum docent multi Canonistæ, Theologitamen communiter negant. Lessius de iust. l. 2. c. 4. dub. 5. Layman. Nauarrus &c. p. 11. tr. 3. ref. 14.

PARLAMENTVM
Regni Siciliae, & Neapolis.

Parlamẽ
tum quid

1. * Parliamentum dicitur conuentus procerum Regni congregatorum pro causa publica. Concur-

runt autem in Sicilia tria brachia, Ecclesiasticum, demaniale, & militare, id est Archiepiscopi, Episcopi, & quidam Abbates & Priores; procuratores Ciuitatum & Castrorum Regi subiectorum immediate, & Barones obligati ratione feudi ad seruitium militare. † Et quidem istorum omnium ut plurimum maior pars sufficit ad concludendum.

Dummodo concurrat brachium Ecclesiasticum: nam sine eo totum brachium demaniale, & totum militare non sufficit. par. 1. tr. 3. ref. 27. Quod bene institutum est (ait Gottifredus in archont. cosm. de Regno Sicil. num. 8. Quia Ecclesiastici loquuntur sine metu, & iniustis petitionibus resistere possunt audacius, quam Barones: vnde si absque illis aliquid determinaretur, talis determinatio apud populos redderetur suspecta. Si verò cum brachio militari, vel demaniali concurreret etiam Ecclesiasticum determinatio valere. par. 3. tr. 5. ref. 78. In ref. 27. Ex quibus bene ait Mastigillus de magistr. 10. 2. lib. 5. c. 13. num. 36. Ecclesiasticos ad Parlamentum vocatos accedere debere, malè tamen Bobadilla lib. 2. c. 10. num. 60. quod non accedentes expelli possint; ut diximus V. Lex, num. 2. par. 1. tr. 3. ref. 22. Sed in certis casibus requiruntur omnia singulorum suffragia, ut in efficiendis regnicolis. *Ibid.* ref. 19. in fine, & in dando Proregi donatiuum; quia hoc exigit integrum voluntarium, & tangit omnes: vnde omnes consentire debent; ut ex multis iuribus probat Magistralius ubi supra cap. 15. num. 27. *Ibid.* ref. 29. c. par. 3. tr. 5. ref. 78. §. In ref. 29. Sed præterea requiritur licentia Regis: quia eiusdem litteris prohibitum est, cum Proregem ageret Marchio Villenæ ann. 1612. par. 1. tractat. 3. ref. 29.

2. In his ergo casibus, in quibus omnia suffragia concurrere debent, si agitur res iniusta, non potest Parliamentarius se absentare, sed tenetur accedere, & præbere votum negatiuum; quia si iniustam conclusionem impedire potest. *Ibid.* ref. 19. Et multo minus potest

A quibus
concludi
possit?

Et cur cõ-
currere de-
beat Eccle-
siasticum?

Quando
omnia vo-
ta sunt ne-
cessaria,
non potest
parlamentarius se